

ODESSA STAR

Van Herman Koch verscheen eveneens bij
AmbolAnthos uitgevers

Red ons, Maria Montanelli
Eindelijk oorlog
Eten met Emma
Denken aan Bruce Kennedy
Het diner
De ideale schoonzoon
Zomerhuis met zwembad
Korte geschiedenis van het bedrog
Geachte heer M.
De greppel

MELD JE AAN VOOR ONZE NIEUWSBRIEF

Zo blijf je op de hoogte van de nieuwste boeken van AmbolAnthos *uitgevers* en ontvang je leuke extra's, zoals prijsvragen, exclusieve aanbiedingen en leesfragmenten. Ook word je geïnformeerd over onze lezingen, signeersessies en over andere interessante bijeenkomsten die wij geregeld organiseren.

Aanmelden kan via www.amboanthos.nl/nieuwsbrief

HERMAN KOCH
ODESSA STAR

Ambo|Anthos
Amsterdam

Eerste druk 2003
Achttiende druk 2017

ISBN 978 90 263 3728 4

© 2003, 2009 Herman Koch

Deze uitgave verscheen eerder bij uitgeverij Augustus
Omslagontwerp en -illustratie Roald Triebels, Amsterdam

Foto auteur © Annaleen Louwes

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

1

1

Max G. had een zwarte kat die al naar je hoofd sprong als je alleen maar je neus om de hoek van de deur stak. De kat was groot en dik, en kilo's zwaarder dan welke kat ook die ik daarna nog op mijn schoot heb gehad. Op mijn schoot had ik hem overigens maar één keer: ik herinner me het koude zweet in mijn handpalmen en op mijn voorhoofd toen de kat zich langzaam uitrekte en een voorpoot tegen mijn knie aan zette. Dwars door de stof van mijn spijkerbroek kon ik de nagels voelen, maar het was te laat om nu nog op te staan.

‘Rustig blijven zitten,’ zei Max. ‘Als je rustig blijft zitten doet-ie niks.’

Ik was net terug uit Curaçao, waar ik een aantal belangrijke besluiten had genomen. Zo zou ik mijn oude vriendenkring gaan verruilen voor een nieuwe. Met mijn oude vriendenkring had het allemaal meer dan lang genoeg geduurd. Natuurlijk kwam het vooral door de afstand, en door het simpele feit dat er op Curaçao niets, maar dan ook werkelijk *helemaal niets* te doen was, maar op een van die hete en lamledige namiddagen waarop de ventilatoren in de bar op de Schottegatweg langzaam tot stilstand leken te komen, had ik het plotseling heel helder voor me gezien: de oude vriendenkring moest weg. Hoe de nieuwe

vriendenkring eruit zou gaan zien, was vanaf Curaçao alleen nog vaag zichtbaar, als een uit de nevel opdoemende streep land aan de horizon na een maandenlang verblijf op open zee. De nieuwe vriendenkring bevond zich zogezegd nog in het grove schets- en tekentafelstadium – maar dat Max G. er deel van zou gaan uitmaken stond in elk geval vast.

De kat op mijn schoot bracht een zwaar en donker gegrom voort: het zond een trilling door mijn knieën die van heel ver leek te komen, als van een ergens diep in de kelder van een flatgebouw aanslaande verwarmingsboiler. ‘Hij is lief,’ zei Max. ‘Rustig maar. Poes is lief.’ Het grommen nam in sterkte toe, en ook het trillen verplaatste zich nu over een grotere afstand door mijn lichaam; ik voelde het tot onder in mijn schoenen, vanwaar het zich weer langzaam een weg omhoog leek te werken.

Ik wist niet zeker of ik hem moest aaien, of dat dit juist de laatste druppel zou zijn voor een *all-out attack*; in gedachten zag ik hoe de kat al zijn nagels van al zijn vier poten tegelijk in mijn gezicht zou slaan: twee nagels in het zachtste gedeelte van mijn onderlip, één nagel in mijn ooglid, één nagel in de huid net onder mijn oog, en de rest muurvast in mijn haar en in mijn wangen. Wanneer ik hem in een laatste alles-of-niets tegenaanval van mij af zou werpen – een sissende en blazende vurige zwarte bal razernij – zouden er stukken huid en lip en ooglid meekomen; de oogbol zelf werd door een nagel opengetrokken en zou scheuren. De kat belandde met een doffe klap tegen het behang, en daarna op de vloer, vanwaar hij, nog altijd blazend en grommend en klauwend, opnieuw naar mijn hoofd sprong om het karwei af te maken.

Max was gaan staan. Op de witte gymshoenen na was alles aan hem zwart: zijn haar, zijn overhemd, zijn broek – en ook het behang op de muren, en de plankenvloer van zijn kamer, zijn kat...

‘Poes, poes, poes,’ zei hij.

Het spel dat Max regelmatig met hem speelde bestond hierin dat de kat in de kamer op de grond zat en dat Max dan vanuit de gang zijn hoofd om de deur stak. Het hoofd van Max was zogenoemd het doel – dat hij langzaam heen en weer bewoog, zodat het zich nu eens in de gang en dan weer volledig in het blikveld van de kat bevond. De kat ondertussen zat op de houten vloer en hield de bewegingen van het hoofd nauwlettend in de gaten. Hij boog zijn kop beurtelings schuin naar links en schuin naar rechts. Uiterlijk leek hij onbewogen, maar aan de krachtige slagen van zijn staart op de vloer was te zien dat er niets meer was dat hem nog uit zijn concentratie kon halen. Hij keek naar Max’ hoofd zoals een kind in de draaimolen naar de dansende kwast of pluim die door de kermisexploitant aan een touw op en neer wordt bewogen, en die bij bemachtiging recht geeft op een extra rondje.

Voor de kat kwam alles aan op de juiste timing: ergens zat er immers een verborgen logica in het verdwijnende en weer om de deurpost opduikende hoofd. Het was een vorm van timing die ook bij het besluiten van een vogel werd toegepast. Ook de vogel moest in de waan worden gelaten dat de kat in het plantsoentje daar alleen maar wat lag te zonnen – dat hij niet wezenlijk in de vogel geïnteresseerd was en hooguit dichterbij kroop om aan de verderop uit het gras stekende madeliefjes te ruiken.

Het uiteindelijke spannen van het lichaam duurde minder dan een tiende seconde, en was niet voor het blote oog waarneembaar. Eigenlijk zat de kat het ene moment nog gewoon op de vloer, terwijl je het volgende moment alleen de lege plek zag waar hij daarnet had gezeten. Als vanuit het niets bevond hij zich plotseling op ooghoogte, of beter gezegd: op enkele centimeters van Max’ hoofd.

Ergens halverwege de sprong had er een kort grauwend en

blazend geluid geklonken, maar dit was de enige waarschuwing. Voor Max was het de kunst zijn hoofd zo snel achter de deurpost terug te trekken dat de kat er rakelings langs zeilde om met een klap tegen de muur aan de overzijde van de gang te belanden. Meestal ging dit goed. Soms niet. Met een zekere trots liet hij me de krassen opgedroogd bloed op zijn onderarm of op zijn vingers zien, wanneer hij zijn gezicht tegen de uitgestoken nagels had moeten beschermen.

Op een zaterdagavond was het zo laat geworden dat ik bij Max was blijven slapen. Hij legde een matras voor mij in de woonkamer neer. Ik weet niet meer goed wat me toen bezielde heeft, maar nadat Max naar bed was gegaan, kwam het idee in me op het spel met het hoofd en de deurpost eens zelf uit te proberen; dit was in een tijd dat de kat door mijn regelmatige bezoeken al enigszins aan mijn aanwezigheid gewend was geraakt.

De eerste keer ging alles goed. De kat staarde naar mijn hoofd, precies zoals hij altijd naar het hoofd van Max had gestaard. Het rakelings voorbijswaaien van het zwarte kattenlichaam zag ik eigenlijk alleen vanuit mijn ooghoeken. Ik kan niet ontkennen dat de nabijheid van de scherpe nagels en de grauwendende bek met tanden op zo korte afstand van kwetsbare lichaamsdelen als ogen, wangen en lippen een ongekende stoot adrenaline door mijn lichaam joeg. Ook voelde ik iets nieuws, iets wat ik nooit eerder had gevoeld: een soort onzichtbare verplaatsing van de lucht in de buurt van mijn linkerwang; het was alsof de atmosfeer zich gedurende een fractie van een seconde vulde met elektriciteit en daarna vacuüm werd getrokken. De donshaartjes op mijn wang kwamen overeind en knetterden zachtjes, terwijl de kat tegen de muur in de gang aan smakte.

En net als met het eerste glas sterke drank of de eerste vrouw, vroeg de nieuwe ervaring onmiddellijk om herhaling. De twee-

de keer dacht ik hem te slim af te zijn door mijn hoofd net iets eerder dan logischerwijs te verwachten viel om de deurpost te steken. Maar vermoedelijk had de kat de verborgen logica in mijn hoofdbewegingen al na één keer ontcijferd. Ik voelde een nagel boven mijn linkerwenkbrauw. Een nagel die heel even bleef hangen en daarna iets meescheurde. Ik keek naar het bloed op mijn vingertoppen, en vervolgens naar de kat, die zijn plaats in de woonkamer alweer had ingenomen. Zijn dikke zwarte staart sloeg met krachtige slagen op de houten vloer en zijn lichtgevend groene ogen keken verwachtingsvol naar mij op.

Nu stoppen zou als een teken van zwakte uitgelegd worden; ik wist niet waartoe de kat in staat was wanneer hij een dergelijk teken bij iemand bespeurde. Max' kamer bevond zich aan het andere eind van de gang. Ik zag voor me hoe ik, met zijn kat op mijn nek, aan het voeteneind van zijn bed zou neerstorten. Aan de andere kant geloofde ik niet echt dat ik de kamer bijtijds zou bereiken.

Ik besloot daarom zo normaal mogelijk te doen. Met mijn handen nonchalant in mijn broekzakken, alsof alles inderdaad net zo normaal was als het er van buitenaf uitzag, stelde ik me opnieuw achter de deurpost op. Ik herinner me dat ik er zelfs zachtjes een deuntje bij floot. Wij speelden gewoon een spelletje, de kat en ik; niet iets om ongerust over te zijn. Als de kat dat ook begreep, was er helemaal niets aan de hand.

Na vijf sprongen, waarbij het mij zo goed en zo kwaad lukte buiten bereik van zijn nagels te blijven, liep ik, nog altijd zachtjes fluitend en met mijn handen losjes in mijn broekzakken, de woonkamer in. 'Zo,' zei ik opgewekt. 'Dat was het wel weer voor vanavond.'

Ik wist niet goed tegen wie ik het had. Ook had ik geen duidelijk omljnd idee wat ik nu moest doen. Fluitend verschikte ik wat aan de kussens. Ik trok aan het matras op de grond en duw-

de dit vervolgens met mijn voet weer terug tegen de muur.

De kat verloor mij geen moment uit het oog. Na een poosje verruilde hij zijn vaste positie bij de deur voor de rechte stoel naast het matras waarop ik aanvankelijk van plan was geweest mijn kleren te leggen. Zijn staart sloeg nog wel heen en weer, maar minder krachtig dan in het vuur van ons spel, zo hield ik mezelf voor.

Terwijl ik mijn trui begon uit te trekken, zag ik hoe hij een paar rondjes op de zitting van de stoel draaide en zich daarna in een gemakkelijke houding liet zakken. Zijn voorpoten had hij bijna onzichtbaar in de vacht onder zijn borst gevouwen, en zijn staart hing vredig langs een van de stoelpoten omlaag; hij kneep zijn ogen tot kleine spleetjes waardoor het bijna leek of hij glimlachte.

‘Wat hebben we leuk gespeeld, hè?’ zei ik. ‘Maar nu zijn we allebei heel erg moe.’

Bij het horen van mijn stem spitste de kat zijn oren en gaf met zijn staart een harde klap tegen de stoelpoot. Maar daarna dommelde hij weer verder. Zijn ogen sloten zich nu zelfs helemaal.

Ik pakte een boek uit de boekenkast en kroop onder de dekens. Ik weet niet meer welk boek het was – ik heb er geen woord in gelezen. Het enige dat ik me herinner zijn het op de eerste pagina opengeslagen boek en het licht uit het leeslampje dat Max naast het matras had neergezet. Het licht projecteerde een schaduw op de muur: het was de schaduw van iemand die doet of hij volkomen ontspannen in een bed op de grond een boek ligt te lezen.

Ik had de kat niet van de stoel horen komen. Ik zag hem pas toen hij aan het voeteneind van het matras zat. Of misschien was het ook wel het slaan van de staart op de houten vloer geweest dat mij van de eerste pagina van het eerste hoofdstuk had doen opkijken.

Het duurde enkele seconden voor ik besepte waarom de kat zo naar mij zat te staren, met zijn kop een beetje scheef en zijn groene ogen weer op volle sterkte. Op hetzelfde moment drong het ook tot mij door waar hij naar keek. Een ijskoude rilling joeg langs mijn ruggengraat omhoog en verplaatste zich via mijn nekharen tot in de haren boven op mijn hoofd.

En het was ook inderdaad mijn hoofd waar de kat zijn groene ogen strak op gericht hield: het enige lichaamsdeel dat boven de dekens uitstak, terwijl de rest van het lichaam zich onder diezelfde dekens had verstopt.

Eigenlijk was het toen al voor alles te laat. Te laat om op te staan, te laat voor afwerende gebaren, voor een korte uitleg in een taal die de kat verstond. Het was hoe dan ook te laat om de kat duidelijk te maken dat het spelletje echt was afgelopen, dat het in elk geval niet opnieuw was begonnen – dat een hoofd dat boven de dekens uitstak niet hetzelfde was als een hoofd dat om de hoek van een deurpost werd gestoken.

‘Poes, poes, poes,’ zei Max nogmaals. Hij stak een hand uit naar de kat op mijn schoot en trok hem toen toch weer terug. Achteraf denk ik dat ik mijn besluit op dat moment heb genomen.

Ik was vrijwel direct na de landing uit Curaçao naar Max’ huis gegaan, zonder eerst de jetlag van me af te slapen. Ik geloof dat ik het idee had dat alles snel moest, dat ik niet tot de volgende dag kon wachten. Iets zei me dat ik er in elk geval voor moest zorgen niet eerst iemand van de ‘oude’ vriendenkring tegen het lijf te lopen.

Max had met een slaperig hoofd de deur opengedaan, hoewel het al ver in de middag was. Hij deed ook helemaal niet verast of liet op een andere manier merken dat hij blij was me te zien. Uit heel zijn houding viel af te lezen dat hij tijdens mijn afwezigheid beduidend minder aan mij gedacht had dan ik aan

hem. Ik had zelfs niet de indruk dat hij ook maar een flauw idee had waar ik al die tijd had uitgehangen.

‘Curaçao,’ herhaalde hij langzaam, terwijl hij de slaap uit zijn ogen wreef. Hij proefde het woord op zijn tong alsof het een kleverig likeurtje was dat je nooit voor jezelf in zou schenken, en waar het in elk geval nog veel te vroeg voor was op dit uur van de dag.

Ze zeggen vaak dat je je hele leven in een flits aan je voorbij ziet trekken vlak voordat je te pletter stort, of wanneer ze je van dichtbij een kogel door je hersens jagen. Zo zag ik nu, terwijl ik mijn hand van de armleuning van de stoel ophief en hem langzaam naar de kop van de grommende kat op mijn schoot bracht, al die eerdere momenten waarop ik door het oog van de naald was gekropen.

En daarna zag ik, als een in de lucht stilstaand beeld, de kat tijdens zijn sprong halverwege boven het matras op die bewuste zaterdagavond; ik voelde de nagels die dwars door het laken en de deken heen de huid van mijn gezicht bereikten, de scherpe en tegelijkertijd verdovende pijn, de tanden in mijn onderarm en daarna klemvast in mijn vingers...

Toen mijn hand bijna de kop had bereikt, draaide de kat zich half op zijn zij, opende zijn bek en bracht een geluid voort dat nog het meest aan een zich in een verstandskies vastdraaiende tandartsboor deed denken. Ik zag het roze tandvles waar de druppels op stonden, de roze tong en, verder naar achteren, de holte van zijn keel, zwart en duister als een put waaruit geen lichtstraal of echo ooit nog terug zal keren.

Op hetzelfde moment dat Max een stap naar voren deed, legde ik mijn hand op de kop van de kat. Het geluid nam in kracht toe, terwijl de kat met een ruk zijn kop opzij bewoog als om de vreemde hand van zich af te schudden. Maar toen, terwijl ik mijn hand langzaam van zijn kop over zijn nek en de rest

van zijn lijf liet zakken, ontspande hij zich. Het grommen keerde terug naar stationair, en toen mijn hand onder aan zijn rug was aangeland, op de plaats waar de driftig rondzweepende staart begon, rekte hij zich zelfs behaaglijk uit.

Ik tilde mijn hand op en begon weer vanaf de kop. De kat kneep zijn ogen half dicht en glimlachte. Het grommen was inmiddels geen grommen meer maar spinnen.

Ik keek op naar Max – en in zijn gezicht zag ik iets wat niet onverdeeld blij was met de goede afloop. Alsof hem iets was afgenomen wat hij nooit meer terug zou krijgen.

‘Hij voelt dat het goed volk is,’ zei hij. ‘Vanaf vandaag ben je zijn vriend.’

2

Ik weet niet waarom het juist de kat is waar ik het eerst aan moet denken nu Max er niet meer is. Misschien omdat Sylvia me heeft gevraagd morgen een paar woorden te spreken op de begrafenis. Ik weet niet of de kat een geschikt verhaal is voor een begrafenis.

Ik denk aan eerdere begrafenissen. Begrafenissen waarop eerst werd gehuild, en daarna toch gelachen. Ik denk aan de toespraak van John Cleese op de begrafenis van Graham Chapman. En dan denk ik aan de camera's. Ongetwijfeld zullen er talrijke camera's aanwezig zijn op het kerkhof. Misschien worden ze niet toegelaten in de aula waar de toespraken worden gehouden, maar de uitvaart van Max G. zal hoe dan ook een *media event* van de eerste orde zijn.

Vanavond nog, op het zesuurjournaal, stonden ze uitvoerig stil bij de te volgen route en de massaal getroffen voorzorgsmaatregelen. Toen lieten ze opnieuw, voor de zoveelste keer in de afgelopen drie dagen, de beelden zien. Eerst de donkere straat en de zwaailichten op de hoek bij het Italiaanse restaurant Mare Nostrum, en daarna de rood-met-wit gestreepte linten waarmee de eigenlijke *crime scene* was afgezet. En ten slotte nog maar weer eens het half opgedraaide portierraampje van de zilver-

grijze Mercedes cabriolet, het hoofd van Max vooroverleunend tegen het stuur – alsof hij slaapt. Gehandschoende agenten rapen patroonhulzen op van het trottoir en laten deze met de uiterste omzichtigheid in plastic zakjes glijden die vervolgens worden verzegeld; op de trottoirtegels waar de hulzen zijn aangetroffen, zijn met krijt witte cirkeltjes getekend.

Ik probeer me een voorstelling te maken van het effect dat het verhaal van de kat zal hebben tussen de overige toespraken. Ik kan het zo vertellen dat er eerst wordt gehuild en daarna gelachen. Ik denk aan Max zijn dochttertje, die het verhaal wellicht voor het eerst zal horen. ‘We zaten toen nog op school,’ zou ik kunnen zeggen. Of: ‘Dit is allemaal heel lang geleden gebeurd.’ Ook de kat is vermoedelijk alweer zo’n kleine vijftwintig jaar dood. Aan de andere kant is dit toch anders. Anders dan andere begrafenissen, bedoel ik.

Zo weet ik bijvoorbeeld niet of ik morgenavond nog in leven zal zijn. De afgelopen dagen heb ik op straat vaker dan normaal achteromgekeken. Ook in mijn achteruitkijkspiegeltje verbeeldde ik me meer dan eens dezelfde auto achter mijn bumper te zien hangen. En vanavond, toen ik de vuilniszakken aan de stoeprand zette, betrapte ik me erop dat ik zomaar onder mijn auto keek. Ik ging er zelfs helemaal voor door de knieën, maar het was al te donker om echt iets te kunnen zien. Ik dacht aan lang geleden, hoe ik als kind elke avond voor het slapengaan onder mijn bed keek of zich daar geen monsters hadden verstopt.

Het is nu bijna middernacht. Ik sta in de tuin en luister naar de geluiden van rangerende treinen die van het een paar huizenblokken verderop gelegen rangeerterrein komen aanwaaien. Een halfuur geleden heb ik om de deur van de slaapkamer van mijn vrouw naar binnen gekeken en daarna in die van mijn zoon; ze waren allebei in een diepe slaap. Er was een tijd waarin

ik geloofde dat zij zonder mij niet verder zouden kunnen leven; dat ze na mijn dood in een vrije val zouden raken, als passagiers in een vliegtuig waarvan de piloot zich met zijn schietstoel in veiligheid heeft gebracht. Ik geloofde kortom in mijn eigen onmisbaarheid. En wie zich onmisbaar voelt twijfelt niet aan zijn bestaan. Althans niet elke dag.

Maar twee zomers terug op het strand in Menorca zag ik mijn vrouw vanaf haar ligstoel plotseling naar mij staren; zij had haar zonnebril op, maar juist door de donkere glazen kon ik beter zien dat zij staarde. En toen ik haar vroeg waar ze aan dacht, antwoordde zij zonder enige aarzeling: 'Ik dacht aan wat ik zou doen als jij dood was.' Ze zei het op een toon alsof ze het over een jurk had die haar niet meer paste. Een jurk die binnen afzienbare tijd aan een inzameling voor arme mensen zou worden meegegeven.

En terwijl ik bij de slaapkamerdeur naar de ademhaling van mijn slapende zoon luisterde, moest ik denken aan de tijd dat diezelfde ademhaling mij nog verschrikkelijke paniekaanvallen kon bezorgen. Hoe ik aan de rand van de wieg stond te luisteren, en hoe ik mijn hand onder de dekentjes stak en pas gerustgesteld was wanneer ik zijn borstkas op en neer voelde bewegen.

En daarna dacht ik aan de jaren waarin mijn zoon nog blij leek mij te zien. Hoe hij vanuit zijn kamertje door de gang naar me toe kwam rennen wanneer hij de sleutel in het slot van de voordeur hoorde. En hoe ik hem daarna hoog boven me uittilde, terwijl hij met zijn vuistjes op mijn voorhoofd trommelde: 'Zet me neer, papa! Zet me neer!'

Tegenwoordig begint hij al te zuchten voordat ik ben uitgesproken, en als zijn vrienden erbij zijn schudt hij de hele tijd meewarig zijn hoofd zolang ik aan het woord ben, alsof ik een opgegeven geval ben dat alleen nog uit zijn lijden verlost moet

worden. Misschien denkt hij nog een paar dagen aan me als ik er niet meer ben. Misschien is hij zelfs echt verdrietig, maar lang zal het niet duren. Ik dacht aan mijn eigen verdriet bij het overlijden van mijn ouders en hoe lang het had geduurd – en ik maakte me geen illusies. Vanuit zijn bed in de donkere slaapkamer klonk de ademhaling van mijn vijftienjarige zoon als de ademhaling van een volwassen man.

Om klokslag twaalf uur loop ik door de glazen tuindeur de woonkamer in en knip de televisie aan voor het laatste journaal. Voor de zoveelste keer zoomt de camera in op het tegen het stuur van de Mercedes leunende hoofd. Alleen voor de geofende kijker is het minuscule gaatje en het al even minuscule korstje geronnen bloed achter het linkeroor te zien.

Bij het uitzoomen zien we opnieuw het Italiaanse restaurant op de hoek, waar ik die avond met Max had afgesproken; alleen voor de geofende kijker is de man in het lichtblauwe colbertjasje te herkennen die korte tijd in de deuropening staat, vlak achter de rood-met-witte linten, en die daarna bijna achteloos wegloopt en om de hoek van de straat uit het beeld verdwijnt. Niemand houdt hem tegen.

Er is al een paar keer dringend verzocht of deze man zich bij de politie wil melden. Maar tot dusverre heb ik niet het gevoel gehad dat dat de zaak dichter bij een oplossing zou kunnen brengen, laat staan dat ik er iemand een dienst mee zou bewijzen. Wel heb ik het colbertjasje eergisteren, in een ander stadsdeel, in een straatcontainer met kleding voor de derde wereld gedumpt.

We hadden net besteld. Ik zei tegen Max dat ik even sigaretten uit de automaat in het toilet ging trekken, toen hij de zakken van zijn jasje beklopte en zei: 'Ik geloof dat ik mijn mobiel-tje in de auto heb laten liggen.' We stonden tegelijk op. Ik liep naar het toilet, hij naar de deur.

Ik zet het journaal uit; *Ik geloof dat ik mijn mobieltje in de auto heb laten liggen* als laatste woorden biedt weinig aanknopingspunten voor een korte terugblik morgen. Ik denk daarom dat het toch de kat wordt. Misschien is de kat net iets te veel van het goede. Misschien zullen er onder de aanwezigen mensen zijn die ten onrechte iets achter het verhaal van de kat zullen zoeken. Een dubbele bodem, of iets wat nadere uitleg behoeft; er lopen er in die kringen nogal wat rond die overal dubbele bodems zoeken.

Aan de andere kant is het wel een verhaal van mijzelf. Of beter gezegd, een verhaal van Max en mij – uit de tijd dat alles nog in de kinderschoenen stond. Een tijd waarin een nieuwe vriendenkring nog een vrije keuze was en niet iets waar je alleen met de grootste moeite weer van afkomt.